

FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP

POLITIKAI UJSÁG

megjelen minden szerdán és szombaton este.

Kéziratokat vissza nem adunk.
Szerkesztőség: Kazinczy-utca 2.
Kiadóhivatal: Landemann Miksa és Tarsanai.

LAPVEZÉR:

MATOLAI ETELE.

POLITIKAI FŐMUNKATÁRS:

Dr. BUZA BARNA.

Előfizetési ár: egész évre 10 korona, félévre korona, negyedévre 2 korona 50 fillér. — Egy szám ára 10 fillér.

Hirdetéseket a legutányosabb árban közlünk

8. h. polgármester lemondásához.

Nagy fontosságu, a város érdekeit erősen érintő ügyet tárgyalt a legutóbbi képviselőtestületi közgyűlés. Ki s s Odön h. polgármester ugyanis beadta helyettesi állásáról való lemondását és kérte, hogy ezen állásától őt — lehetőleg azonnal — mentse fel. A képviselőtestület kissé kellemetlen helyzetben volt egyrészt azért, mert a h. polgármester személye iránt a legnagyobb bizalommal van s eddigi működését a város érdekében valónak ösmeri, másrészt azért, mert az esetleges helyettesítésnél újra fel találnak merülni azok a személyi és egyéb érdekek, melyek megöli minden egészséges kormányzatnak is és különösen kiszámíthatatlanul súlyos következményekkel járnának a mi amugy és gyenge és az átmeneti idő minden kellemetlenségét és nehézségét végig szenvedő kormányzatunkra.

Bölcs mérséklettel kellett a képviselőtestületnek megtárgyalni ezt a kényes, a városi adminisztráció léteérdekét oly közelről érintő kérdést. Elösmeréssel kell aoznunk a képviselőtestületnek, hogy megtalálta a helyes közep-utat, mely alkalmas ennek a rendkívüli kényes kérdésnek a megoldására. Polgármesterünknek pedig szintén hálásak lehetünk, hogy kérvényének visszavonásával lehetővé tette a kérdésnek a városra legelőnyösebb megoldását.

E rendkívül fontos kérdésnek ily közmegelekedésre történt elintézése feletti örömünk akadályoz minket abban, hogy a polgármester ur lemondásával bővebben foglalkozzunk.

De a lemondás indokolásában okul van felhozva főleg az, hogy a helyi sajtó állandóan támadja a h. polgármester ur személyét s ő nem akarja magát továbbra is kitenni alap nélküli rosszakaratu támadásoknak. Az indokolásnak ez a része pedig némileg ránk is vonatkozik, mert mi is nem egyszer mondtunk — szerintünk igazságos — bírálatot a polgármester ur működése felett.

Engedtessek meg hát, hogy egy két szóban — kerülve minden diszsonzus hangot — megtegyük észrevételeinket az indokolás fent említett részére.

Mi — és ezt már nem egyszer kijelentettük — a h. polgármester ur működése iránt a legnagyobb bizalommal viseltetünk s elösmerjük azt az önzetlen, fáradhatatlan munkásságot, melyet a város érdekében kifejt. De a legnemesebb, a legtisztább szándékkal keresztülvitt munka és akadáhat — sőt leggyakrabban akad — ellenzökre, akik — szinten lelkiösmerettel — másképen gondolják a dolgot elintézni. Igy voltunk mi is. A polgármester ur is másképen, mi is másképen gondoltunk egy-más dolgot elintézni, de egyben mindig megegyeztünk, hogy mindketten becsületes szándékkal, csak a város érdekében ragaszkodtunk álláspontjainkhoz.

Ilyen alkalmakkor megtörtént néha, hogy a polgármester ténykedését, egyes esetekben elfoglalt álláspontját kritika tárgyává tettük. És itt történt a félreértés. A h. polgármester ur az ilyen bíráló cikkeket személye elleni támadásoknak minösítette, holott az nem volt egyebb, mint két ellentétes álláspontnak a város érdekében tiszta meggyözödsébből vivottharca.

A közpálya nincs rózsákkal meghintve. Sőt ép ellenkezöjét állíthatjuk, hogy terem ott tövisböven. Aki közpályán működik, annak hozzá kell szokni ahhoz, hogy minden lépését figyelemmel kísérik, minden ténykedését — legyen az bármennyire becsületes — megbíralják, szóval, hogy állandó ellenörzés alatt áll egyrészt a személyes érdekeket hajszoló sápvogak, másrészt a város érdekeiért becsületesen küzdök részéről. A sajtónak pedig hivatása, hogy minden közérdekü kérdést — tekintet nélkül, hogy helyesnek, vagy helytelennek találja-e a felvetödött eszmét — megtárgyaljon. Természetes dolog hogy ha álláspontjával nem egyezik egyik-másik közlgynek a város vezetösége által helyesnek talált megoldása, akkor ellenvéleményt nyilvánít és minden meg-

engedett eszközt megragad, hogy álláspontjának helyességét igazságosságát bebizonyítsa.

Ezt tettük mi is és ha talán néha a vita hevében kissé erősebb hangot használtunk igazaink bizonyítására, azt nem a h. polgármester ur személye, vagy müödése iránti bizalmatlanságból tettük.

Mi a h. polgármester ur személye és müködése iránt a legnagyobb bizalommal viseltetünk, eddigi müködését a városra áldást hozónak tartjuk és ezért kérjük, ne értsen minket a jövőben félre, ha újra ellentétes álláspontot foglalunk majd el valamelyes kérdésben, érzékeny, a támadásokhoz nem szokott puritán lelkülete ne talájon minden ellenvéleményben bizalmatlanságot s akkor szent lesz köztünk a béke s ha néha nem egy uton is, de minden esetre eredményesen fogunk munkálkodhatni ennek a szerencsétlen városnak a felvirágoztatásán.

Az új bortörvényjavaslat és boraink értékesítése.*

A mint a napilapok híradásaiból kivehető, az új bortörvénytervezet, országszerte élénk érdeklödést keltett úgy a borkereskedök, mint főként, a bortermelök körében, a kik ezen törvényjavaslatról sorsuk jobbrafordulást, ebben boldogulásuk alap kövét vélik felismerni.

Az elmúlt mintegy husz évi tühetetlen állapotokkal szemben, a melyek boraink jó hírnevét a külföldi piacok előtt teljesen lerontták, ezen törvénytervezet határozott haladást jelent; mert a törvényjavaslatban kilátásba helyezett rendelkezések alkaimasáknak látszanak arra, hogy azok szigoru végrhajtása esetén remélnünk lehet, hogy a borhamisítás, ha nem is lesz teljesen kírtható, az nem fog oly mértékben üzteni, mint eddig történt és a mint meg most is történik, — az is igaz, hogy a törvény egymagában nem lesz elégséges ezen visszaélések megszüntetésére, hanem a társadalomnak magának is segítségére kell jönnie és minden visszaélés szigoru megtörését követelnie

* Külön is felhívjuk olvasóink figyelmét erre a rendkívül érdekes és tanulságos cikkre. Olyan alaposan és meggyözöen tárgya fel a helyzetet, hogy ebből igazán ímgérhető mindenki, miért nem tudjuk mi a borok királyát potom áron se eladni.

kell; másrészt azonban a hatóságoknak is lelkiismeretbeli és hazafiui kötelessége, hogy konkrét esetekben a legszigorubban járjanak el; mert lehet ezen törvény elméletben a legjobb, ha annak az életben érvényt nem szerzünk, az állapot még rosszabb lesz mint most; mert a mig most mindenki bizonyos kétkedéssel viseltetik a borok tisztasága iránt, addig másrészt, ha ezen törvény életbe lép, a kétkedés lassan eloszlik; s közhiedelembé megy át, hogy hamisított bor nincsen s a közönséget még könnyebben lehet megcsalni hamisított borral mint jelenleg, a mit egyes lelkiismeretlen egyének nagyon is kihasználhatnak, — mig ellenben most igyekszik mindenki oly helyen vásárolni, a hol legtöbb garantiát vél, hogy tiszta hamisítatlan bort kaphat.

Ha tehát az új bortörvényjavaslat életbe lép s annak végrohajtásában az illetékes hatóságokat, a bortermelök és a társadalom egyaránt támogatják, remélnünk lehet, hogy a helyzet javulni fog s boraink régi jó hírnevüket, ha nem is egyhamar, de évek múltán vissza fogják nyerni.

Csakis ezen egy momentum idészhetne fel a bortermelökben azon örömet, a melyet ezen új bortörvénytervezet bennök keltett; mert maga a törvényjavaslat nem igen sokat fog változtatni a külföldi piacok tautozkodó magatartásán; hiszen valódi tiszta hamisítatlan bort most is eleget lehetett és lehet kapni és ezt a külföldön igen jól tudják az érdekeltek kereskedök, de nem tudja a fogyasztó közönség, a mely éppen úgy nem fogja tudni azt sem, hogy nálunk egy új bortörvényvel igyekszünk gátat vetni a borhamisításoknak, valamint hogy nálunk is igen kevesen fogják tudni, hogy Németországban a miennél még szigorubb törvényjavaslat készült még áprilisban, a mióta az már valószínűleg törvénynyö is vált.

Nekünk tehát akarva, nem akarva muszáj boraink hitelképességét helyre állítanunk, ha borainkat exportálni akarjuk s külföldön még inkább belátták annak szükségét, hogy a borhamisításokat drákói szigorral keil üldözni; mert sehol annyi hamisított és gyártott bort nem lehet találni, mint épen külföldön, a hol magyar borok gyanánt a legkülönbefélebb hamisítványokat hoztak forgalomba, a melyek még jobban tönkretették boraink jó hírnevét, — a minek illusztrálásul a sok közül a a mit külföldön magam láttam, csak egyet akarok felemlíteni.

Hamburghban egy millióms borkereskedök árudájának kirakatát nézgettem, a kirakat a lehető legszeszben volt rendezve, százakra

HOVA MENJÜNK SZINHÁZ UTÁN?!

REITMAN ADOLF

PANNÓNIA

KÁVÉHÁZÁBA,

ahol egy tea, sonka és vajból álló színházi vacsora 70 fillérért kapható,

ahol szolid, figyelmes kiszolgálás mellett a vendégek kényelméről a legmesszebbmenő gondoskodnak.

Olcsó árak!

Pontos kiszolgálás!

Hideg buffet!

Lapunk 8 oldal.

menő üvegek állottak a kirakatban minden elképzelhető vignettával felcíomázva, — a sok száz üveg között akadtam egyre a mely a következő feliratot viselte „Oberungarischer süßer ausbruch Preis 1 mark”.

A ki tudja, hogy Felsőmagyarországban édes asszu csak a Tokaj-hegyláncban van, az tisztában lehetett azonnal, hogy az üveg tartalma minden lehet csak éppen nem természetes hegyaljai asszu, mert egy félliter asszu még a termelőnek is többé kerül mint 60 krajcárba, annál kevésbbé képzelhető, hogy hegyaljai asszu szállítással és vámmal természetesen megfelelő haszon mellett félliteres bottellákban Hamburgban 60 krajcárért volna árusítható. Nagyon természetes, hogy azon ital valami mesterségesen előállított bor lehet, a mely aztán alkalmas arra, hogy a valódi tokajhegyaljai asszut diszcreditálja, mert a fogyasztói közönség a valódit nem ismerve, zsi nor mértékül azt veszi, hogy milyen előkelő cégnél vásárolta, azt is kizártnak tartja, hogy ily nagy nevű cégnél ne kapná a valódi tokaj asszut. S ugyanez áll valamennyi külföldi nagy városra nézve, a melyekben a tiszta szamorodni és asszu ritkaság számba megy, a mit legjobban tudnak épen a hegyaljai termelők, a kik számot nem tevő mennyiséget szállítanak külföldre.

Nem hivatásom az új bortörvényjavaslat, jó vagy kevésbbé jó rendelkezéseit bíraltatni, hiszen ezen kérdésre arra hivatott egyének által oly sokszor lett megbeszélve, hogy előre is bizalommal lehet fogadni, s örülni annak, hogy országunk ezen mélyreható vitális kérdésében komoly lépést teszünk a javulás útján, de ha már orvosolni akarjuk a borkérdést, nem szabad megállani a félúton, egy még talán fontosabb kérdéssel is kell foglalkoznunk még pedig nem úgy a mint a magyar embernek szokása, hogy nagy lelkesedéssel megy neki s mielőtt célt érne a lelkesedés lelohadt; hanem megfontoltan vas akarattal, lankadást nem ismerő kitartással, lépésről lépésre lassan bár, de mindég a célt tartva szem előtt, kell előre haladnunk, ha azt akarjuk, hogy a pincéinkben felgyülemlett milliókra menő borknak megfelelő fogyasztó piacot teremtsünk.

Ez irányban igen bőszes és megfontolásra méltó tapasztalatokat szereztem a folyó év tavaszán, a midőn többek biztatására direkt tokajhegyaljai bork értékesítése céljából Oroszországban jártam.

Nálunk, főképpen pedig a Tokaj-hegyláncban általánosan elterjedt azon nézet, hogy Oroszországba bort exportálni nem lehet; mert a vám oly magas, a melyet a bork nem bírnak el; ez egy roppant nagy tévedés; mert nem csak ezen bork, hanem az összes magyarországi jobb minőségű, hogy úgy nevezem pecsenye bork export képesek és úgy a vámot, mint a többi költséget elbírják.

Nem bírják el a könnyebb fajta asztali bork, a melyek különben is fogyasztásra találnak már idehaza is, hogy ezt bebizonyítsam felhozok több példát, a melyek kétségtelenné teszik, hogy mily nagy tévedésben van a mi bortermelő közönségünk, és kizárólag magunkat kell okolnunk, hogy oly megmérhetlen mennyiségű bor hever, különösen a Tokaj-hegyláncban.

Oroszországban a borkfogyasztás igen nagy, bizonyítja ezt azon körülmény, hogy a nagy városokban lépten nyomon találkozunk borkereskedésekkel, a hol kizárólag pa-

lackos borkat árusítanak és ezen üzletek mind igen szépen virágnak; óriási forgalmat csinálnak; tehát nem úgy mint nálunk a hol a fűszer kereskedések mellesében palackos borkat is eladnak. A vendéglőkben kizárólag palackos bort lehet kapni, két, három deci vagy 1/2 liter bort kimérni nem szokták; a palackok 7 deciliter tartalmuk a mit ők orosz nyelven „butilká”-nak hívnak. Megfigyeléseket tettem és sok borozót idevaló magyarországi ismerőseimmel felkerestem s különféle eredetű borkat kóstoltattunk; a legelőszőbb az oroszországi krimi siller, a mely minőségére a gyöngyösi, apcz szántói sillerhez hasonlít, meglehetősen savanyu fanyar bor butilkáinként 1 rubel, a mi pénzünk szerint 2 korona 50 fillér; ezen aluli árban egy butilkát sem borizletekben sem borozókban sem vendéglőkben kapni nem lehet; azonban valamivel jobb minőségű olasz, francia, spanyol vagy görög bor butilkáinként 150 rubelből meg felfelé 8, 10 rubelig a mi tokaji asszunkat 12—15 rubellel láttam jelezve árjegyzékeken, és igen nagy kérdés vajon ez valódi volt-e? Sőt alaposan azon gyanum, hogy az a 15 rubeles asszu soha sem látta Magyarországot.

A bork általánosan erősen szevezve vannak, s talán kivétel nélkül mind hamisítottak, erre val azon körülmény, hogy a krimi és gyöngyösi olasz bork a mely utóbbiak tengeren szállítatnak, mind házasításra használtatnak fel, a mely alkalommal szájuk íze szerint preparálják őket, s ez ellen a fogyasztói közönségnek egyáltalán nincsen semmi ellenvetése, isszák a hogy kapják, a fő a cifra vignetta, — azzal az orosz nem törődik, hogy drágább az a bor, vagy sem, csak jó legyen, ha megfelelő ízűségnek nem sokaja a 3—4 rubel butilkáinként, sőt a mely bor olcsó azt bizonyos tartózkodással fogadja.

Az olcsóbb fajta 150 2. rubeles bork igen rosszak, s például az érmelléki bakator ott legalább 3—4 rubelle kerülne, zamatos bort már nagyon meg kell fizetni, — úgy hogy a mi jobb minőségű pecsenye borkainknak ára 3 rubelen alul nem kerülne forgalomba, nem is beszélek a pár éves finom szamorodni vagy aszúról, — a mely ha megfelelő árban bocsájtatnák kereskedelemben, leszorítaná az összes külföldi, ne mesébb borkat.

Aprilisban utaztam Oroszországba s vittem magammal 45 üveges tokajhegyaljai bormintát Tokaj, Tálja, Tolcsva és Sátoraljai helyi termést, kizárólag uri pincékből, a legrégibbtől a legutolsó termésig, tehát eléggé volt mindenfélre bor képviselve. Moszkvában felkerestem a három legnagyobb borkereskedő céget, a melyek közül a legszegényebb mintegy 8—10 millió rubel vagyonnal rendelkezik; nagy érdeklődéssel kóstoltgatták a borkat, különösen a legutóbb említett céget, a mely orosz származásu, előbbi kettő francia eredetű, — s mindhárom helyen sajnálatuknak adtak kifejezést, hogy kissé késeve érkeztünk; mert összes borszükségletüket nagy megrendelésekkel fedezték, azonban különösen az orosz céget kizárólag helyezte, hogy ősszel nagyobb próba rendelést fog eszközölni; egyben azonban kifogásolták, hogy az eladandó bork nincsenek helyben Moszkvában, mert ők a borkat helyben szokták vásárolni, csakis oly külföldi cégektől vesznek idegen országban fekvő árut, a melyekkel már régi összakötötésben állanak és meggyőződést szereztek arról,

hogy pontosan és kifogástalanul lesznek kiszolgálva, — a minták minden tekintetben megfelelőek voltak, sőt az asszu minták meglepték őket és kételkedtek abban, hogy természetes bor lenne. Feltűnt nekik Bernáth Béla képviselőnek muskatal asszujá, és kérdezték hogy mi van a borka keverve, hogy oly szagos? S hihetetlennek tűnt fel nekik, hogy olyan szőlő is van, a mely a borknak ily zamatot adhat; az öreg muszka bácsi, a ki egy igen művelt és kedves öreg ur és nagy vagyona dacára maga vezeti az üzletet, kért néhány asszu mintát s azt gondosan lepepszeltelte és elvitte és kért, hogy ha majd ősszel ismét Moszkvában lesznek keressék fel.

Fűzesséry Barna.

(Folytatjuk)

— nov. 28.

Meczner Béla installálása. Folyó hó 25 én iktatták be ünnepelesen Meczner Bélát, Háromszék vármegye főispánját. A főispánt utjában számos országgyűlési képviselő és Zemplén és Abauj vármegye küldöttsége kísérte el. A főispánt már Brassóban Háromszék vármegyének nagyobb küldöttsége várta. Brassótól kezdve Szepsiszentgyörgyig valamennyi állomáson küldöttségek üdvözölték a főispánt. Kököcs közszégnél, a megye határára Konya főszolgabíró mondott üdvözlőt a szépsi járás nevében a járási tisztviselők élen. Uzonban az ifyfelelvi függetlenségi és 48-as párt zene bandájával fogadta. Brázy Zoltán, a kerület képviselője és Kiss Lajos református lelkész, az ifyfelelvi függetlenségi és 48-as párt elnöke üdvözölték meg szavakban. Szepsiszentgyörgyre a vonat tíz órakor érkezett meg. A pályaudvaron óriási tömeg várakozott, amely lelkes éjenzéssel köszöntötte Meczner Bélát. A törvényhatóság nevében Bene István országgyűlési képviselő mondott üdvözlőt. A pályaudvarról hosszú kocsisorban vonultak be a városba. A főtéren diadalkapu köszöntötte az érkezőket. Itt Gödri Ferenc polgármester a város nevében fogadta a főispánt. A vármegyehez előcsarnokában a közigazgatási tisztviselők élen Király alispán és Béli Pál főjegyző mondtak üdvözlőt. A diszgyűlés 11 órakor vette kezdetét a vármegyehez disztermében. A főispán beszédét, amelyben a vármegye érdekeinek gondos istapolását ígerte, nagy lelkesedéssel fogadták. Az installáció után számos küldöttség tisztelegte a főispánnal. Délben a főispán ebédet adott, amelyre a vármegye valamennyi notabilitása hivatalos volt. A főispánt lelkes felköszöntőkben ünnepelték.

A mi parlamentünkben.

— Saját tudósítónktól. —

Népes közgyűlést tartott f. hó 26 án, csütörtökön délután Sátoraljai helyi város képviselőtestülete. Egy kis pikantéria irkegett a gyűlésen. Székely Elek és társainak fegyelmi ügyeiben hozott fegyelmi választmányi határozat bejelentése és Kiss Ödön

h. polgármester lemondási kérvénye irgerezett nem mindennapi pikantériának. Azt hitték a képviselőtestület igen tisztelt tagjai, hogy ennél a kérdésnél újabb ki fog törni a nálunk már otthonossá, mindennapivá vált személyes érdekek hajszolása, kiélekednek az érdeklentettek s lesz ha nem is botrány, de vihar.

A botrányokra éhes városatyáknak azonban hiába folyt a nyáluk. A máskor oly hangos érdekhajszók ezuttal csendes bárányként viselkedtek, sőt nyugodtságuk annyira terjedt, hogy a tárgyalásra került ügyeket majdnem minden vita nélkül engedték keresztül. A családás aztán annyira elkedvetlenítette a botrányra éhes önzetlen harcosait a közérdeknek, hogy lassankint elszállingóztak a teremből s utóbb már csak mintegy 10—12 képviselőtestületi tag intézte a város ügyeit.

Az érdekesnek irgereztek, de annál szürkébbé vált képviselőtestületi gyűlésről különben az alábbiakban számolunk be részletesen:

Megnyitás.

Eleintén nehezen gyűlekeztek a képviselőtestület tagjai, úgy hogy a gyűlést csak mintegy 8—10 ember jelenlétében lehetett megnyitni. De az első pont tárgyalása után rohamosan kezdett szaporodni az érdeklődő városatyák száma. Ott voltak: dr. Róth József, Horváth József, Némethy Bertalan, Turay János, Havász József, Alexander Vilmos, Widder Gyula, Zinner Henrik, Alexander Manó, Gáthy Géza, Kádár Gyula, Hericz Sándor, Reichard Lajos, dr. Lichtenstein Jenő, Kótitás László, Hönch Dező, Zombory János, dr. Kellner Soma, dr. Chudovszky Móricz, Isap István, dr. Buza Barna, Grünbaum Simon, Matolai Etele, dr. Nyomárkay Ödön, dr. Kossuth János, Miklósy István, Szöllösy Arthur, Krausz Lipót, Haas Mór képviselőtestületi; Farkas Andor, Pataky Miklós, Bogay Béla, Kérészy Gyula, dr. Reichard Salamon, dr. Szepesy Arnold, Szöllösy Sándor, Rakmányi Jenő és Mitrik Mihály előjárásági tagok.

Pontban 3 órakor nyitotta meg a Kiss Ödön akadályoztatása miatt elnökölő Farkas Andor ár. ülnök a közgyűlést.

A fegyelmik.

Első tárgyként a városi tisztviselők tömeges fegyelmi ügyében hozott határozatokat vették tárgyalás alá. Tudomásul vették, hogy a vármegyei közigazgatási bizottság fegyelmi választmánya Székely Elek polgármestert hivatalvesztésre, Hell Jenő gazdasági tanácsost 500 koronára, Schwartz Markus végrehajtót 100 koronára, Csoltkó József gazdasági felügyelőt, Csákö Imre kiadót, Hellingner Gábor végrehajtót és Kleinmann irattárnokot dorgálásra ítélte abból a fegyelmi ügyekből kifolyólag, melyeket a mult év nyarán megtartott főispáni vizsgálatból kifolyólag indítottak ellenük; míg Gáthy Géza közig. gyakornok fegyelmi ügyét együtt fogják tárgyalni avval a fegyelmi ügyével, melyet mint körgyám ellen indítottak ellene, s melyből kifolyólag fel is függesztették.

Elhatározták azonban, hogy felírják a főispánhoz és a belügymi-

LÁTTA-E MÁR AZ ÜZLETET ALMÁSINÁL NAPPAL,

hanem látta jőjjön oda, de most mindjárt hamar, most érkezett téli áru, karácsonyi diszmű áru, olcsón adnak mindenkinek téli inget, szörme boát, olcsón vehet női

táskát, mindenféle más dolgokat áron alul kaphat ott most.

niszterhez, hogy ezeket a már másfél év óta húzóó fejelemly ügyeket sürgősen elintézzék kegyeskedjenek.

A polgármester lemondása.

Kiss Ödön h. polgármester kérvényt adott be, melyben kéri a képviselőtestületet, hogy helyettes polgármesteri állását mentse fel és kezdődőleg neki 3 heti dec. 1-ig engedélyezzen. Kérelmének indoklásaképp felhozza, hogy a helyettes polgármesteri állás miatt ügyvédi praxist elhanyagolni volt kénytelen, ami neki tetemes anyagi kárt okozott. A képviselőtestület az azok a támaszok is, melyek őt főleg a sajtó részéről érték, javolt, ő tudja, hogy csak kis a város javát, a közönség érdekét tartotta szem előtt, soha törvénytelen ségét el nem követett.

Elégtétel.

A kérvény felolvasása után elsőnek Hönsoh Dezső szólt fel. Nagy veszedelemnek tartaná a városra nézve, ha Kiss Ödön elhagyja ehben a válságos időben és az ö végzetlen tisztességét puritán, lelkét nélkülözni kellene. De nem lehet kívánni a várostól, hogy ő az eddigi ügyései fizetése mellett lássa el a polgármesteri állást szenvedjen az ügyvédi praxisában jelentékeny károkat. De nem kívánhatják a képviselőtestület azt sem, hogy az eddigi munkálkodása jutalmazatlanul maradjon és ezért indítványozza: 1) fejesse ki a képviselőtestület bizalmát és ragaszkodását a polgármester iránt és ezt vegye jegyzőkönyvébe; 2) küldöttségileg kéressék fel, hogy lemondási szándékától álljon el a végül 3) határozza el a képviselőtestület, hogy a h. polgármesternek állásában elhagyja-e az eddigi működésére visszamenőleg is adassék meg a teljes polgármesteri fizetése.

Indítvány eső.

Hönsoh Dezsőnek beterjesztett 3 indítványa csak tápot adott a képviselőtestület tagjainak. Mert ugyan melyik törekvő városatyja tudja el- túrni, hogy míg a másiknak 3 indítványát is el fogják fogadni, addig ő még be se kerüljön az újságba, mint indítványozó. Meg is indult hát az indítvány eső.

Halász József kezdte. Ő elősmeri — úgy mond — a polgármester érdemeit, de ha egyiknek az érdemét el ösmerjük, miért ne tegyük azt meg a másikak. **Indítványosza**, hogy dr. Reichrd Salamon h. ügyésznek is adassék ezután a teljes ügyései fizetés és neki is utaitassék az hivatalnokok-kodásának kezdetétől.

Buza Barna a polgármester lemondásában egy szempóten nemes lélek becsületét megnyilatkozását látja. Az ő nemes szíve nem tudja elviselni a támadásokat. Pedig ehhez hozzá kell szokni, mert a közpályán működő a legbecsületesebb működés mellett és ki van téve támadásoknak. Csakhogy nem kell minden támadást komolyan venni, le kell szállítani azokat a kelő értékére. Bizalommal van a polgármester iránt. **Indítványosza**, hogy a küldöttség nyomban menjen a polgármesterhez.

Horváth József elfogadja az eddigi indítványokat, de **indítványosza**, hogy a h. gazd. tanácsosnak is adassék meg a teljes fizetés.

Némethy Bertalan örömmel látja az egyhangu bizalmat, melyet a h. polgármester iránt éreznek, **indítványosza**, hogy bizassék meg a pénzügyi bizottság hogy a megadandó fizetések fedezésére kellő alapot keressen.

A képviselőtestület ugylátszik ezuttal nagylelkű akart lenni, mert

elfogadta — még pedig egyhangu- lag — az összes indítványokat és a küldöttség vezetőjéül **Matolai** Etelét kérte fel.

A polgármesternél.

Amig a küldöttség a polgármesternél járt, addigra az elnök az ülést felfüggesztette. A küldöttség tagjai voltak: Buza Barna, Isépy István, Chndovszky Móricz dr., Nyomárkay Ödön dr., Miklósy Ist- van, és Hönsoh Dezső.

A polgármestert a küldöttség lak- kásán találta. **Matolai** Etelé adta elő a képviselőtestület egyhangu óhaját és kérte, hogy állásában maradjon meg, ha egyébrét nem is, a város érdekében.

Kiss Ödön meghatva válaszolt. Szívesen menne, mert hiszen érdeke a távozás, de ha a város közönsége óhajja, egyelőre — nehe- zen bar — marad állásában.

A képviselőben.

Mintegy felőrai szünet után az elnök újból megnyitotta a gyűlést. **Matolai** Etelé bejelentette küldetés- sük eredményét. A képviselőtestü- let lelkes örömmel vette tudomásul, hogy sikerült a h. polgármesteri állásában még egy időre megtartani és elhatározta, hogy a 3 heti sza- badságot megadja Kiss Ödönnek aszal, hogy azt letelése szerint kezdheti meg.

Apróbb ügyek.

Tudomásul vették, hogy a tvhat. bizottság jóváhagyta a Födörkö Mihály és nejevel kötött szerződést, valamint a Rákóczi szoborra megsza- vazott hozzájárulást és hogy meg- semmisítette a kőbányák be- ültöbbit az új beverbeadását.

Ugyanabb javaslattal vegett kiadták a pénzügyi bizott- zágnek.

A polgári fiúiskolához való hoz- zájárulást 1909. évtől évi 300 koroná- val emelték. Ennek ellenében kö- teltes az iskola az eddigi kedvezmé- nyes helyeken kívül még 2 egész és 4 félidjas tanulót felvenni.

A rendőrkapitány kérte, hogy az eddigi rendőri fizetések terhére a- kalmazott tö. tolnok és ket dynok ezenül a költségvetésben önálló fizetésekkel szerepeljenek hogy az ő helyükre 3 rendor legyen felveve- tő. — A képviselőtestület a ké- relmet nem teljesítette.

Elhatároztak, hogy a bérkocsi állomások decentenzálásának 30 nap alatti végrehajtására felhívja a rendőrkapitányt, de a bérkocsi állomásokat egyelőre nem asphali- rozzák. Elhatároztak még azt is, hogy a városi rovak és seprőskák szá- mat addig nem emelik, míg a város a szemétszállítást hazi kezelésbe nem veszi.

Megengedték, hogy azok a rend- őrok, akik egy év óta szolgálnak, előző évi ruhaikat megtarthassák.

A cserépes korcsma bérletét 600 korona bérrel 1909. május 1-ig meg- hosszabbították. — A kereskedelmi tanonc-iskola évi segélyét évi 600 koronára emelték. — Megtagadtak a polgármesterek orsz. egyletebe való belépést.

Vége.

A Drugeth-utca járdázását és kö- vezését határozták el a e céra az 1909. évi költségvetésbe 5690 koron- tól veszni fel.

Mitnack Mihály községi kőtelő kébe való felvételét kiállításba hely- zették. Kötelese azonban előzőleg 50 koronát a város pénztárába be- fizetni.

Még Ganc Teréz illetőségét ta- gadták meg s aztán a gyűlés este 6 órakor véget ért.

Hitelesítő ülés f. hó 30-án d. u. 3 órakor lesz.

Voigt mester utóda.
Meghíusított szédelgés.
Börtönben a detektívönök.
— Saját tudósítónktól. —

Voigt mesternek, a világhírűvé vált köpenicki kapitánynak esete ragályos betegséggé vált a szél- hámosok körében. Minden csőp- nyi szélhámosnak egyedüli vágya, hogy elérje, sőt ha lehet túlha- ladja dicsőségben a szélhámosok atyamesterének világszerte ösmert csinyét.

Egy ilyen köpenicki kísérletről rántotta le f. hó 26-án a leplet **Guttmann** Ármín h. állomásfőnök segítségével az ujhelyi rendőrség. Egy több szörösen büntetett szél- hámos, **Petsár** Géza borbélysegéd akarta a köpenicki esethez hason- lóan kitoszanni az eperjesi állam- pénztrát. E célra felszerelte magát a legkülönbélebb okmányokkal.

Krecsányi Kálmán detektívönök- nek adta ki magát és ily név- alatt a fővárosi állampénztrát pecsétlő- gésével ellátott arcképes igaz- olványt is felmutatott. Sőt volt nála egy főkapitányi rendelet is, amely gépirással piros papíron volt írva és amelyben az állam- rendőrség főkapitánya egy minisz- teri rendeletre való hivatkozással megbizta Krecsányit, hogy az eperjesi adóhivatalt, mivel a köz- ponti állampénztrárnak sok hamis bankjegyet szállított, vizsgálja meg roganatosítson nyomozást és az összes bankjegykészletet foglalja le, szükség esetén pedig a pénz- tarnokot es az ellenőrt tartóztassa le. Pecsárnál találtak még három gépirásos expresszlevelet az eper- jesi csendőrségnek, a rendőrség- nek és a honvédpáncsnokság- nak címzve, melyben a főkapitány az ál Krecsányi részére szükséges

telen távozni, anélkül, hogy az eperjesi pénzügyigazgató nevének kinyomozására irányuló elmunká- lata sikerült volna.

Hajnál Dezsőnek gyanus volt a fiatal, 32 éves „detektívönök” a ezért rögtön telefonált **Schmied** La- jos rendőrkapitánynak, hogy nála járt Krecsányi detektívönök, aki a pénzügyigazgatóhoz akart tele- fonálni, de neki gyanusnak tűnt fel a fiatal ember. **Schmied** Lajos rend- őrkapitány rögtön megbizta **Kellner** Győző rendőrtollnokot a nyomozás- sal, aki **Kassádra** Gyula rendőrr- mesterrel kocsin kihajtatott az osz- tálymérnökséghez, ahol azonban már hült helyét találta Krecsányi urnak. Innen az állomásra indult, de ott sem tudtak arról a nagy megfizeteltetésről, amelyben a de- tektív főnök ur volt szives szeren- csétetni városunkat magas látoga- tásával.

Elifogra.

A nyomozás tehát eredménytelen- ül végeződött. De csak részben. Mert ugy 11 óra tájban megjelent az állomás főnökségnél Krecsányi ur és bemutatkozás után a követ- kező hitelezett táviratot akarta fel- adni:

6969/1908 sz.

Hoffmann pénzügyigazgató Eperjes.

Hivatalos ügyben nyujtandó in- formációk végett kérem kegyes- kednék ma este 6 óráig hivatal- ban maradni.

Krecsányi detektívönök.

Guttmann Ármín h. állomásfőnök rögtön megtelefonálta **Schmied** rend- őrkapitánynak, hogy Krecsányi ur itt van s egy hitelezett táviratot akar az eperjesi pénzügyigazgató- nak feladni és bementa egyuttal a Krecsányi ur személyleírását. **Schmied** kapitány, aki Krecsányit személyesen ismeri, rögtön tisztában volt azzal, hogy egy szélhámosal van dolga s ezért azt válasszolta, hogy a detektívönök urat adják át rögtön az állomásnál szolgálatot teljesítő rendőrnök.

A rendőrségen

már nagy izgalommal várták a de- tektívönök urat. Mintegy fél óra múlva meg is érkezett **Nagy** József rendőr és utközben hozzájuk csatla- kozott **Nasztanovics** rendőrmester kíséretében. A fogolyt rögtön a rendőrkapitány elé vezették, mert **Schmied** Lajos maga vette kezébe e nagystilű szélhámos terveinek a kinyomozását. Rögtön hozzáfogtak a megmotozásához es akkor legna- gyobb meglepetésre különféle főka- pitányi rendeleteket, meg fel nem adott expesz leveleket, megdóri igaz- olványokat találtak nála. De álljon itt mutatóba egynéhány közülök:

Igazolvány.

Az első, amit találtak nála egy pecséttel es aláírással ellátott arcké- pes igazolvány volt. Az igazol- vány mely állítólag szintén Bécs- ben készült, egy nagy kabinet képre volt felragasztva. A vakmerő szél- hámos igazolványa a következőkép volt kiállítva:

NÉVJEGYEK

A LEGDIVATOSABB FORMBAN REND KIVÜLI
OLCSÓ ARON KÉSZITTETNEK
LANDESMANN MIKSA ÉS **TSA**
KÖNYVNYOMDÁJÁBAN.

Székes fővárosi magyar királyi Államrendőrség Főkapitányi hivatala
Budapesten.

81. eln. szám.
1908. fk.

RENDŐRSÉGI IGAZOLVÁNY.

(Fényképpel.)

Krecsányi Kálmán detektív főnök ur részére.

Érvényes hivatalos kiküldetésben a Magyar Szent Korona területére, annak vízi- és szárazföldi összes szállító eszközein történő díjmentes utazáshoz és bűnügyi nyomozásoknál feltétlen törvényes rendelkezéssel joggal.

Táblázat.

Ezen rendőrségi tisztviselőnek

Személyi viszonyairól:	Személyleírásai:
Születési helye: Budapest.	Termete: közép.
Illetőségi helye: Budapest.	Arca: gömbölyű.
Állomási helye: Budapest.	Arca: egészséges.
Rangja: Államrendőrségi detektív-főnök	Haja: ritkás barna.
Állapota: nős.	Homloka: magas.
Kora: 35 év.	Ssme: sárgás.
Vallása: róm. kath.	Szemöldöke: barna.
Anyanyelve: magyar.	Orra: rendes.
Nyelvismerete: német, angol, francia,	Álla: gömbölyű.
Sajátkezű aláírása: Krecsányi Kálmán sk.	Bajusza: barna.
	Skakála: borotvált.
	Fogai: épek.
	Különös ismertető jele: nincs.

Budapesten, 1908. évi január hó 1-én.

(P. H.)

Dr. Boda,
főkapitány.

Rendelet.

Ennél sokkal érdekesebb volt az a rendelet, melyben a »főkapitány« rendeli a detektív főnök urnak, hogy az eperjesi adóhivatalt vizsgálja át, az ott talált papírpénzt foglalja le és szükség esetén tartóztassa le a pénztárnokot és ellenőrt. Ez a piros papírra gépirással írt rendelet a következő:

Budapesti Magyar Királyi Államrendőrség Főkapitányi hivatala.

6969.
1908. IV. FK. eln. sz.

Rendelet.

A 31. sz. fényképes rendőrségi igazolvány érvényességéhez.

Krecsányi Kálmán detektív főnök ur részére.

A nagyméltósági m. kir. pénzügyminiszteriumnak a 2711/1908. Pm. sz. magas rendelete értelmében utasítom detektív főnök urat, hogy utazzon Eperjesre, és ott megfelelő számú hatósági karhatalmat vegyen igénybe, és az ottani magy. kir. adóhivatalt a legszigorúbb vizsgálatot ejtse meg.

A magas pénzügyminiszteri rendelet szerint konstatálva van, hogy az eperjesi magy. kir. adóhivatal által f. hó 17-én a központi magy. kir. állampénztárhoz 12948 szám alatt beküldött 400 darab 100, 400 drb. 50, és 1100 drb. 20 koronás összesen 12000 korona értékű bankjegyszállítmányaival a központi állampénztár kitűzősen sikerült bankjegyzutásokat fedezett fel.

A megjelölt vizsgálat már eddig is annyi terhelő adatot szolgáltatott a bűnügyi hatóság kezébe, hogy szinte kizártnak vehető, hogy a 2-5 G. P. n. tétel szám alatt bünyjelként kezelt bankjegy imitációk az említett adóhivatal tártnoka és ellenőre tudtán kívül kezeltettek és így lettek volna beküldve, mert e szállítmányánál az adóhivatalnál különben teljesen szabályszerűen járt el.

Már magában véve azon tény körülmény, hogy ilyenek az adóhivatalba bármi módon mégis bekerültek, súlyos kötelességmulasztást involvál, de ezzel szemben felmerült azon alapos gyanu is,

hogy az eperjesi magy. kir. adóhivatal e két tisztviselőjének tevékeny része van e hamisítványok létrejöttében, mely az értékesíthetőségi mód felett könnyű voltában magyarázatot leli, akár vétkes mulasztásról, akár egy reális büncselekményről legyen szó, akár közvetve, akár közvetlenül hatottak közre mindkét esetben, a bűnügyi pozitívítása sarkalatos eljárásáért indítja a nyomozó hatóságot, melynek részéről a vizsgálat vezetésével a budapesti magy. kir. államrendőrség főkapitányi hivatalának bűnügyi osztályától Krecsányi Kálmán detektív főnök urat bizom meg.

Minthogy itt a btk. 40. §-ába ütközött pénzhamisítás esete látszik fennforogni, az eperjesi magy. kir. adóhivatal pénztárnoka Gyuk József és annak ellenőre Gottlieb Samu ellen a következő

v é g z é s t

kellett hoznom.

Öfelsége a király nevében!

A budapesti magy. kir. Államrendőrség főkapitánya a nagyméltósági magy. kir. pénzügyminiszteriumnak fent idézett, valamint a nagyméltósági m. kir. belügyminiszteriumnak 102704/1908. B. M. sz. rendelete értelmében az eperjesi magy. kir. adóhivatalt kutatást rendelt el. A vizsgálat sikere érdekében az ott talált összes papírpénzek lefoglalását rendelem el azon célból, hogy a hivatali szakértői vizsgálat végett az a szükséges képest haladéktalanul az osztrák magyar bank budapesti főintézetéhez legyen be szállítható.

Ugyancsak a vizsgálat sikere érdekében a nevezett adóhivatal pénztárnokát s ellenőrt, esetleg előzetes letartóztatásba helyezni rendelem.

Indokok:

A büntett súlyosságában csúszdik ki a terheltek cselekvése, mert hivatali állásukat alárendelték a jogtalan vagyonszerzésnek és már a hamis pénz forgalomba hozatala is perdöntő jelleggel bír. A bizalommal való rug visszavétel, melyet a megsértett hivatal tekintélye többé meg nem tűr, kimagasló bizonyossága jelen végzésem.

nek, mely ellen 8 nap alatt birtokon kívül az eperjesi kir. tszék vádtanácsához való felbbezésnek van helye.

Intézkedjen detektív főnök ur, hogy a napi forgalom lebonyolítása végett 24 órára a központi állampénztárból kiutalt 50.000 korona az eperjesi magy. kir. pénzügyigazgatóság rendelkezésére legyen bocsátva, hogy a kifizetésekben zavar ne támadjon. A pénzügyigazgató viszont esetleg a hivatali teendőik ellátása iránt fog intézkedni és mielőtt ezen ügyben Eperjesen akcióba lépne, az ottani pénzügyigazgatóság hivatali főnökénél jelentkezzen és annak jóvá hagyását is kérje ki.

Eljárásának eredményéről kiküldésének befejezte után nálam legyen haladéktalanul jelentés.

Budapesten, 1908. nov. 26-án.

(P. H.) főkapitány.

Levelek.

De nem kevesebb érdekességgel bírnak azok a levelek, melyek már expedálásra készen, zárt borítékban voltak a »főnök« urnál és amelyek a karhatalom kirendelésére vonatkoztak. Ezek a következőképp hangzanak:

I.

Budapesti m. kir. Államrendőrség Főkapitányi Hivatala. 6969/IV. 1908. Fk. eln. sz. Tekintetes Rendőrkapitányi hivatalnak Eperjesen. Ertesitem a tekintetes Rendőrkapitányi hivatalt, hogy a Nagyméltósági m. kir. belügyminiszterium rendőri osztályának 102704/1908. B. M. sz. rendelete folytán Krecsányi Kálmán detektív főnök ur folyó hó 27-én hivatalos ügyben oda érkezik. — Felkérem a tekintetes Rendőrkapitányt, hogy sziveskedjék öt hivatalos eljárása közben támogatni, esetleg megfelelő számú rendőri karhatalmat is rendelkezésére bocsátani. — Budapesten, 1908. november 26. Pekáry sk. főkapitány h. (P. H.)

II.

Budapesti m. kir. államrendőrség Főkapitányi hivatala. 6069/IV. 1908. Fk. Eln. szám. A magy. kir. esendőrsparancsnokságnak Eperjesen. Ertesitem a csendőrsparancsnokságot, hogy a nagyméltósági m. kir. belügyminiszterium rendőri osztályának 102704/1908. B. M. számú rendelete folytán Krecsányi Kálmán detektív főnök ur folyó hó 27-én oda érkezik. Utasítom az őrsparancsnokot, hogy öt hivatalos eljárása közben támogatssa, esetleg megfelelő számú csendőri karhatalmat bocsásson rendelkezésére. Azért a szolgálati beosztást olyképp rendezze, hogy bizonyos számú legénység folyó hó 27-én mindig készenlétben és minden időtjában kivezényelhető legyen. Budapesten, 1908. november 26-án. Pekáry sk. főkapitány h. (P. H.)

III.

Budapesti Magyar Kir. Államrendőrség Főkapitányi Hivatala 6969/IV. 1908. Fk. eln. sz. Tekintetes IX. számú m. kir. honvédegyalozred III. zászlóalj parancsnokságának Eperjesen. Hivatalos tisztelettel értesitem a tekintetes zászlóalj parancsnokságot, hogy a nagyméltósági m. kir. belügyminiszterium 102704/1908. B. M. számú rendelete folytán Krecsányi Kálmán detektív főnök hivatalos kiküldetésében oda utazik. Amennyiben a bűnügyi természetéből kifolyólag a széles alapon megindult vizsgálat egy nagyobb fegyveres karhatalmat, illetve hatósági apparatust igényelne és a rendelkezésre álló rendőrség, illetve csendőrségi létszám elégtelennek bizonyulna, felkérem a tekintetes zászlóalj parancsnokságot, hogy öt hivatalos eljárásában támogatni és a szükséges képest egy megfelelő számú (12-15) főnyi fegyveres erőt szí-

veskedjék a detektív főnök sz rendelkezésére bocsátani. Egyben kérem ennek olykét való elrendezését, hogy a vizsgálat sikere érdekében a karhatalom minden időtjában kivezényelhető legyen. A felmerült költségekről kiállított jegyzékeket sziveskedjék ide megküldeni. Budapesten, 1908. november 26-án. Dr. Boda s. k. főkapitány. (P. H.)

Aproságok.

Ezeket kívül találtak még Pecsárnál 100 drb. a fent közölt mintára készült kitöltetlen rendőri igazolványt. Egy üres érettségibizonyítvány blankettát, gumibélyegzőt, nyomozásra kiküldött kitöltetlen rendelői úrlapokat és a detektív főnök ur munkakönyvét.

Mit vall?

Kihallgatásakor előadta, hogy ő nem akarta kirabolni az eperjesi állampénztárt, ő csak a Köpenickihez hasonló módon meg akarta tréfálni a rendőrséget, csendőrséget és katonaságot. Különben a terv sem tőle származik, hanem egy barátjától, Dienes Odón kivándorlási ügynőktől, akivel e hó 12-én Pesten találkozott s ott beszéltek meg a tervet. A rendleteket, nyomtatványokat mind Dienes adta és ő csináltatta Rudolf Drüszler bécsi csnél a pecsétnyomát is. Eddigi tartózkodására vonatkozólag azt mondja, hogy márciusban Stercz Jenő borbélynál itt helyben volt alkalmazva, 4 hónapot Békésgyulán töltött vizsgálati fogságban, ahonnan augusztusban Patakra került, majd onnan Kassára és Miskolcra ment dolgozni. E hó 12-én Pestre került, ahol mostanig tartózkodott. — A rendőrség azonban kevés hitelt ad ennek a vallomásnak, mert eddigi

élete

másra enged következtetni. Pecsár Géza 1877-ben született. 1896-ban a békésgyulai kir. törvényszék közokirathamisításért 8 hónapra fogságra ítélte. 1899-ben Besztercebányán katonáskodott, ahol fűggelemért és okirathamisításért és szökésért 8 évi várfogságra ítélték. Ebből azonban 1 évet kegyelemből engedték s ahol 1906-ban Békésgyulára került, ahol lopásért ítélték el. Ez év elején Máriásy Géza név alatt Brassóban — ahol a helyi lapoknál rövidebb ideig tárcáirással is foglalkozott — akart a köpenickihez hasonló csinnyt elkövetni, amiért elítélték, de betegség miatt feltételeesen szabadságot kaptak. De mert határidőre büntetése kiállása végett nem jelentkezett, Ujhelyben elfogták s azóta újabb 4 hónapra fogságra ílt. Most pedig újra bekerült oda, ahol már annyiszor megfordult, a börtönbe.

A nyomozást

magi Schmiedt kapitány vezeti, aki mindjárt Pecsár elfogatása után táviratozott Eperjesre, hogy az ott levő Dienes elfogják. Ugy látszik azonban, hogy Pecsár ez egyszer félrevezette a rendőrséget és Dienes nem is létezik. Legvalószínűbb Eperjesen nem, ezt táviratozta ugyanis az ottani rendőrség. Hogy bűntársai vannak, az azonban kétségtelen s hiszük, hogy röviden hurokra is kerülnek.

Biztos helyen.

Petsár ur most már biztonságban van. Tegnapi délután 2 rendőr kocsin beszállították a kir. ügyészség fogságába, ahol Sczwitzer János fogságfelügyelő vette vendégzerető pártfogásába a detektív főnök urat.

SZINHÁZ.

Heti műsor:

Vasárnap: Délután „Póstaásiu és a luga.” Este „Vig özvegy.”
Hétfő: „János Vitéz.” (Zónaelőadás.)
Kedd: „Szerencse fia.”
Szerda: „Milliárdos kasszony.”
Csütörtök: „Drónéklüli táviró.”
Péntek: „Varázskeringő.” (Zónaelőadás.)
Szombat: „Csök király.”

Színházi estékről. Egy premier és két reprizról kell beszámolnunk ezuttal. A premier *Bakonyi* Károly és *Gábor Andor* nagy sikert ért operettje, a „Tatárjárás” volt, míg a reprizok: „Az Ördög” és „A oszár katonái” voltak. Mindhárom előadásról csak jót írhatunk. Színészeink estéről estére mindent elkövettek az előadások sikere érdekében és tehetségük legjavát nyújtották. Különösen a „Tatárjárás”-ra mondhatjuk, hogy kifogástalan előadásban került színre. Risa bárónő szerepét P. Szepesy Szidi kreálta. Ugy játéka, mint éneke teljes illúziót keltett. Különösen az első és második felvonásban énekeit „Oh holdas est” kezdetű dalával ért el méltó hatást. Méltó partnere volt Várady Márton. Szép hangján ez estén is meghozta neki a várt sikert. Magyorosy önkéntes szerepében Beleznav Margit nyújtott kiváló alakítást. A fess huszárönkéntes valósággal mámorba ringatta a férfi hallgatóságot. Éneke egy kissé gyenge volt ez estén, de a huszár-uniformis feledtetett minden: és lelkesen tapsoltak neki. Treszka szerepét Fekete Rózi eszélő kedvességével tette feledhetetlenné. Ezuttal Kertész Sándorral is megvontunk elégedve. Lohonyai szerepében kifogástalan volt. Ugyancsak jó volt Agotai Ferenc és Batosy Endre is.

7. A népkönyha ünnepélyes megnyitása.
— **Összejövetel a megyeházán.** A munkácsi lelencház zempléni fiókjának lelkes Elnökje a megyénkhez tartozó lelencek felruházására múlt héten a megyeháza nagytermében délután társas összejövetelt rendezett, melyen egy koronás belépődíjak ellenében theát és süteményt szolgáltak fel. Tekintettel a jó kiváló sikerére: az elnök az összejövetelt decz. 3-án megismételi a közönség szorakoztatásáról aképen kíván gondoskodni, hogy színtársulatunk négy elsőrendű művésznőjét és művészt: Polgárné Szepessy Szidit, Harmath Zsenit, Szőregyh Gyulát és Váradi Mártont hangversenyben való szíves közreműködésre kérte fel. A hangverseny pontban fél 6 órakor kezdődik, mert a jó után a közönség a színházban fog újra összejövetelt. Szünetek közben Oláh Rudi zenehárával játszanak. Tekintettel a vidékiek közt is megnyilvánuló rendkívüli érdeklődésre: A karzat is megnyílik a közönségnek. Az ide szóló egy koronás jegyek a Gódjós kasszonyok dohánydózsájában válthatók meg. A jóra egy korona a belépődíj, mely egy a thea és sütemény igénybevételére, mint a hangverseny élvezésére is feljogosít. A jó nyilvánosság jellegű. A rendezőség — tekintve a nemes zóit — a közönségnek minél nagyobb számban való megjelenését ez uton is kéri.
— **Felhívás a szállósgazdákhöz.** A magas kormány és a város képviselőtestületének támogatásával a tokajhegyaljai borok kérésbeviteli értekezési viszonyainak fellendítése céljából a közeli jövőben meg fog nyitni, a vasúti állomáson a hegyaljai borok árusítása s ezzel kapcsolatban a város a szükséghez képest a boroknak nagyban eladását is közvetíteni fogja. E célból valamin, hogy a város a kismértékben elárúsításhoz szükségletét beszerzhesse, felhívom a szállóbirtokosokat, hogy az eladásra szánt kizárólag tokajhegyaljai saját természetű asszu szomoródi és asztali borok mennyiségét az évjárat és minőség megjelölésével a város házában 1. emelet (1 sz. hiv. helyiségében) folyó évi december hó 5-ig bejelenteni szíveskedjenek. Kiss Odón, h. polgármester.
— **Szabad lyceum.** Csütörtök este dr. Chudovszky Móricz kórházi igazgató főorvos tartott igen érdekes előadást a tuberkolózisról. Vetített képekkel mutatta be a baj csirait, az egyén kezelést és a budakeszi sanatóriumot. Végül a baj elhárításának módjait népszerű modorban ismertette. A nagyszámú hallgatóság lelkesen megtapsolta az előadót.

Hétfőn (f. hó 30-án) este 8 órakor Gyulai Károly polg. isk. ig. tart előadást a francia forradalomról. Csütörtök este jogi előadás lesz,
— **Válasz egy támadásra.** A kórházi bizottság 1908. nov 26-ikára Matolai Etele, Pekáry Gyula, Szepessy Arnold dr., Kovalicky Elek, Kiss Odón, Bessenyei István, dr. Nossuth János, Haas Fülöp, dr. Nyomárkay Ödön, dr. Molnár János, dr. Kasztriner Árpád, dr. Veisz Bertalan, dr. Malusar Dusan, Olehvary Aladár ellenőr és Kottán György bizottsági jegyző jelenlétében. Matolai Etele bizottsági tagnak a folyó ügyek tárgyalása előtt tett indítványára a következőleg nyilatkozott: A T. vármegye kórházi bizottsága a „Zempléni Napló” f. hó 7-én kiadott 56 számában „A városi költészet — a f. hó 15-én kiadott 57 számában „Miklóssy ur adót emel” és „Országgyűlés elé kerül a Chudovszky Móricz ügye” és a 23-án kiadott 58 számában „István meg Móricz” feliratu névtelen cikkben foglalt vádakokat és rágalmatokat mint a melyek nem az igazságkereső önzetlen ellenőrzése de az aljas gyűlölködést vagy ösmeretlen forrásból fakadó bosszú vágyat árulják el, — a bizottság a legerélyesebb tiltakozással utasítja vissza s öszintén tisztelt elnököt s az igazgató főorvost bizalmáról továbbra is biztosítja. E nyilatkozatának közlésére a Felsőmagyarországi Hirlapot és a Zempléni felkéri.
— **Vakmerő rablás.** Rutka vakmerőséggel véghez vitt rablást követek el folyó hó 22-én Sátoraljai helyben három suharc. *Markovics* János, *Reich* Lajos és *Ferenckák* Sándor egy nap piaci mellett korcsmában megismerkedtek *Kocsis* József bogocsi gazdával, a ki pityókás állapotban lévén, elfogadta a három ifju barátságát. Mikor Kocsis leittasodott állapotban utnak indult az állomás felé, a három jó madár a kik barátokozás közben észrevették, hogy Kocsis nyakába egy pénzzel telt zacskó van akasztva, utána sompolyogtak és a régi református temetőnél megtámadták nyakáról a pénzes zacskót leszakították és a zsákmánnyal elmenekültek. A károsult ember feljelentésére a rendőrség megindította a nyomozás, melynek során *Tillyay* Kálmán rendőrszakvezető a tetteseket elfogta. A rablást mind a hárman beösmerték.
— **Szenlopás az állomáson.** A államvasutak helybeli főnöksége e napokban arról értesítette a rendőrkapitányi hivatalt, hogy a pályaudvar szenrakodó helyéről ösmeretlen tettesek rövid idő alatt mintegy 3—400 métermázsza szenet lopnak. A rendőrség a feljelentés alapján megindította a nyomozást és eddig 16—17 métermázsza szenet talált több lakásban. Az illetők ellen megindították a büntető eljárást.
— **Károsult kerestetik.** A nagykaposi esendőrök e napokban elfogták *Gulyás* János, makkshotyka származású, 40 éves cigány zenészt, a kinél mintegy 600 korona készpénzt

találtak, melynek holszerzésére nézve semmit előadni nem akar. Alapos a gyanu azonban, hogy a pénzt Sátoraljai hely környékén lopta. A cigánynál összesen 1000 korona volt, de abból 400 koronát elköltött. A esendőrök behozták Sátoraljai helybe, a hol a nyomozást tovább folytatták, de itt sem értek el eredményt, mert a cigány nem akarja beösmerni, hogy kitől lopta a nagy összeget; azt állítja a pénzről, hogy találta. Adták a kir. ügyészségnek,
— **Felhívás a szepességlekhez!** Szepességi földjeink az egész országban mindenfelé szétszórtan élnek és szűkebb hazájuk dicsőségére szép pozíciókban örögbitik a Zipszer híret. Miután az a czélunk, hogy a velünk érvő, de tőlünk elszakadt földjeink névsorát lapunk negyedszázados évfordulója alkalmával kiadandó albumban megörökídjük, kérjük az összes szepességeket, hogy születési helyük feltüntetésével nevüket, foglalkozásukat és jelenlegi lakóhelyüket, a Szepesi Lapok szerkesztőségével Iglón, tudatni szíveskedjenek.
— **Rákóczi cipőkrem** a legjobb bőrfényesítő 5% a kassai Rákóczi-szobor alapja javára. Egyedüli gyártója Székely és Társa Kassa.

Fogzás.

Ugyan adjatok a szenvedőnek SCOTT-féle Emulsiót és kíméljétek meg álmatlan éjszakától. A fogak minden fájdalom és bélbaj nélkül bujnak elő, fehérek, erősek és egyenesek lesznek.

Az Emulsió VÁSÁRLÁSÁNAK módjára SCOTT-féle Emulsió módster védjegyét, a használat, kérjük fiyelembe venni.

A gyermekek szereti a SCOTT-féle Emulsiót és készségesen fogja azt szedni. Az emésztést, ha meg van zavarva, mindenkor helyreállítja és előmozdítja.

Egy eredeti üveg ára 2K. 50 Ft Kapható minden gyógytárban.

NYILT-TÉR.

(E rovat alatt közöltöttek aszerkesztőség nem felelős.)

Nyilvános közönet.

Mindazon mélyen tisztelt ismerőseinknek és jóakaróinknak, kik boldogult atyánk temetésén megjelentek ez uton is hálás köszönetet mondunk.

Szernyák László és testvérel.

A szerkesztésért felelős:

A SZERKESZTŐSÉG.

Kiadótulajdonos:
LANDESMANN MIKSA.

HIREK.

— **Áthelyezés.** A vallás és közoktatásügyi miniszter *Zocher* Matild szépeoliaszi állami óvónőt a szecseni állami óvodához ugyanebben a minőségben áthelyezte.
— **Egyházi választás.** A mezőszabolcsi református gyülekezet folyó hó 22-én Móricz István tarczali s lelkesít lelkészeül választotta meg.
— **A nőegylet zsurja.** A sátoraljai helyi izr. nőegylet lapunkban mar hirdett teazsurját holnap, f. hó 20-én d. u. 5 órakor tartja a „Magyar Király” nagytermében. A zsur tartama alatt Oláh Rudi zenekara fog hangversenyt tartani. A kiszolgálást az egyleti tagok leányai fogják ellátni. A teazsur iránt városzerte nagy érdeklődés mutatkozik s így előreláthatólag fényes sikerrel fog végződni.
— **A népkönyha közgyűlése.** A „Sátoraljai helyi Izr. Népkönyha Egyesület” folyó évi november hó 20-én délelőtt fél 11 órakor az izr. hitközégsz tanácstermében évi közgyűlést tart a következő tárgyszorokkal: 1. Elnöki megnyitó. 2. Pénztárnok jelentése 3. Gazdasági aletnök jelentése. 4. A jermondas folyótan megüresedett tisztségek választás utáni betöltése. 5. A választmány megalakítása. 6. Indítványok.

A legajánlhatóbb sátoraljai helyi cégek.

HERICZ SÁNDOR cimfesto és kocsigyártó, Rákóczi-utca 15. sz.	Landesmann Miksa és Társa könyv-, papirkereskedése, Rákóczi-utca 2.	Vilkovszky és Tóth fűszerkereskedése, Kazinczy-utca 2. szám.	Almási Menyhért férfi- és női divatruháza, Wekerle-tér 4.
BAUER ANTAL hentes és mészáros, Rákóczi-utca 7. szám.	Kótités László kovácsműheje, Rákóczi-utca 25. szám.	FÓZÓ JÓZSEF géplakatos, Meczner Gyula-utca 5. szám.	Moskovszky Dezső műkertészte, Lónyay-utca 10. szám.
Langermann Károly hentes és mészáros, Fő-utca 30. szám.	Zambon Valentino csementáru gyára Andrassy-utca 10. szám.	Landesmann Sámuel szijgyártó és nyerges, Rákóczi-utca 5. szám.	Viczmándy Vincze épület és butor asztalos, Rákóczi-utca.
Kótités István kocsigyártó, Rákóczi-utca.	Zsihovics Bertalan szűcs, Rákóczi-utca.	Vályi Sámuel géplakatos, Lakatos-utca.	Schön Sándor és Barna D. női divatüzlete, Wekerle- és Petöfi-u. sarok.
BÉNYEY ISTVÁN építési vállalkozó, Kossuth Lajos-utca.	Klein Izidor építész, Kossuth Lajos-utca 11. szám.	Domokos Imre építési vállalkozó, Jókai-utca.	„Pannónia” kávéház Korona-utca 5. szám alatt.
			Ármágyi János lakatos mester.

KUN SOMA

DIVAT ARU
ÜZLETE

Sátoraljauhely

Főtér 16.

KARÁCSONYI ALKALMI VÁSÁR!

Az összes áruk mélyen leszállított árban, u. m.: Női ruha szövetek, selymek, flanellek, mosó áruk, vásznak, asztalneműek, férfi és női fehéreneműek, jouponok, diszkötények, harisnyák, keztyűk, fűzők, arcfátyolok stb. stb.

OCCASIO ÁRBAN!

Női ruha szövetek	65, 80, 90, 1 forint.	Flanell terítők	1 forinttól feljebb.
Blous szövetek	75, 90, 1 forint.	Kötények	30 krajcártól feljebb.
Valódi gyapju delén, minden színben	42 kr.	1 kávé készlet	1 frt. és 12.5 krtól feljebb.
Nagy választék mosó delénekben	25 kr.	1 pár bőrkeztyű	65 krajcár.
Divat blous selyem	75, 90, 1.10 forint.	Kretonok, flanelk	18 krajcártól feljebb.

„M-i-t?” — „Papa megengedte!
Hisz' va'ódi Jakobi-féle Antinico-
tin-cigaretthüvelyek fadobozban.“

Figyelem! Csakis a JAKUBI jelzessel valódi!
Minden fadoboz egy érdekes bűvész-
kártyát tartalmaz.

NOXIN

Minden jobb üzletben kapható.
Kochsinger Testvérek Budapest.

Kérjen egy mintát az
általunk kiadott
adókönyvecskékből.
Landesmann M. és Tsa
könyvkereskedése.

Köhögés!

Aki arra nem vigyáz, vét-
kezik a saját élete ellen.

Kaiser-féle
Mell-Caramella
a 3 fenyőfával.

Orvosiilag megvizsgálva és
ajánlva köhögés, rekedtség
hurut, nyálkásodás és gége
hurut ellen.

4512 közjegyzőileg hi-
telesített bizonyítvány bi-
zonyítja, hogy megtartják
amit megígérnek.

Egy csomag ára 20 és 40 fill.

Hrabéczy Kálmán drogériája
Sátoraljauhely.

Jó száraz avas

SZALONNA

kilója 1 korona 44 fillér

VARGA FERENC

hentes üzletben

Andrássy-utca 66. szám.

Védőgy: „Horgonyi”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régiókat bizonyított hatású, mely már sok
év óta legjobb fájdalomcsillapító szorak bizonyított
köszvények, oszloki és meghűlések, bedörz-
söléséppen használva.
Felyelmeztetés. Súlyos hamisítványok miatt
baváriakor óvatossak legyünk és csak olyan üve-
get használjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel
és a Richter cégjegyzékkel ellátott dobozba van
csomagolva. Ára üvegekben K—80, K1.40 és K2.—
és egyenlővén minden gyógyszerüzletben kapható.
Főraktár: Török József gyógyszerüzlet, Budapest.
Dr. Richter gyógyszerüzlet az „Arany croszánhoz”,
Prágában, Elisabethstrasse 5. neu.
Mindennapi szétkötés.

Földbirtokosok figyelmébe!

D Franck Henrik Fiai-féle kassai pótkávégyár
igazgatósága a mezőgazdaságnak egy új ágát; a

szikória (katáng gyökér—elehorium inthybus)
termesztését

ajánlja kísérleti művelésre. A nyers anyag 1909. évben
métermázsánként 3 K. 70 fnyi árban 3% sulylevonás-
sal vétetik át ab rakodó állomás és a gyárudvarban
constatált tisztasuly értéke azonnal készpénzben kifiz-
tetetik.

Bővebb felvilágosítással szívesen szolgál a gyári
igazgatóság.

Kassán, 1808. november 30-én.

Frank Henrik Fiai.

Tartalékos
tiszteknek
PERSONAL-NACHWEIS
nyomtatványok kaphatók
Landesmann Miksa és Társa
könyv- és papírkereskedése Sátoralj-
hely.

KLEIN GÉZA

szénüzlete
ajánlja szoba fűtésére:
I. rendű Porosz kőszén 2 frt. 40
kr. — Szalon kőszén 1 frt. 80 kr.
— Porosz brikett, valamint I. r.
gázkösz jutányos árak mellett
házhoz szállítva. Telefon 64. sz.

Vegyenek csak
Szent Péter sárczipó
utólérhetlen a tartósságban.
Valódi csak ezen háromszögű védjeggyel
Kapható:
Szenes Cipót divatkereskedésében
Sátoraljauhelyben.

Egy német és magyar le-
velezésben teljesen jártas
könyvelő 1200—1500 korona
fizetés mellett egy helybeli
kézműkereskedésben állást
nyerhet.
Ajánlatok a kiadóhivatalba
kéretnek.

ANGY KARÁCSONYI OCCASIO!

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség szives értésére adni, miszerint tulhalmozott áruraktárunk csökkentése végett elhatároztuk, hogy **november hó 15-től** kezdve összes raktárunkon lévő árucikkeket, u. m.: **női és férfi ruha kelméket, vásznakot, sifflónokat, kész női és férfi fehérműveket, selymeket, battisz-tokat, parchet és kartonokat** mélyen leszállított árak mellett már mint

KARÁCSONYI OCCASIÓT

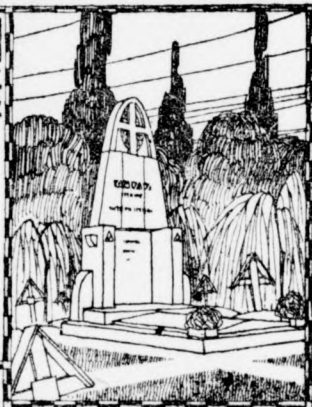
fogjuk árusítani. — Mély tisztelettel kérjük a n. é. közönséget, hogy e kedvező alkalmat felhasználandó, bennünket b. látogatásával megszerencsélteni méltóztassék. — Kiváló tisztelettel **SCHÖN SÁNDOR és BARNA D.**

ROOZ-ADOLF

SÍRKÖRÁKTÁR ÉS KÖFARAGÓTELEPE
SÁTORALJAVIHELY KÖSSVTH FERENC V 16 1/2

Zemplén megye legnagyobb sírkörak-
tára: Mindennemű sírmelekek; nagy-vti ke-
rezték; sírmezélyeket; alátétköveket és
mindennemű lepcőket rajz sze-
rinti kivételben és minden máj
köfaragomvkat elvállal és pon-
toran elkezit

Tisztelettel értesitem a n. é. közönség, hogy tűzifa raktáram már nem a vasúti állomáson, hanem a Kos-suth-utcai saját telkemen, a (Hordógyár) mellett van, ahol hasáb és vágott fát nagy raktáron tartok.

Egy méterm. vágott fa házhoz szállítva 2 kor. 50 fillér. Vaggon számra jutányos árak mellett.

Magam a n. é. közönség pártfogásába ajánlva maradtam, kiváló tisztelettel

NEUMANN HERMAN

fakereskedő, (Árpád u. 1. Rude ház.)

SALGÓTARJÁNI

Kőszénbánya Részvény-Társulat

széntermékei (szobafűtésre és ipari célokra)

KLÁR és NEUMAN cégnél

Sátoraljaujhely

rendelhetők meg. Ugyanott legjobb minőségű apró és durva szemű kétszer mosott kovács szén és kokszt, valamint porosz briket kapható.

Butorüzlet áthelyezés.

Üzletemet, mely sok éven át a „Vörös Ökör“ épületben volt, a **Kazinczy-utca és Csalogány-kőn sarkán lévő házba** helyeztem át.

Üzletemet izléses és a legmodernebb szalon-, háló-, ebédlő-, uri- és garçon butorokkal felszereltem.

Üzletemet **felosztatni** szándékozom, s az összes árukat bevásárlási áron alul is elárusítom,

WILHELM HENRIK.

Olajfestészethez

szükséges kellékek:

u. m. olajfestékek, ecsetek, festővászon, mastixfirniss, damasztfirniss, recifterpentin, lenolaj, paletta stb.

nagy választékban kapható

Landesmann Miksa és Társa

könyv-, papir-, író- és rajzszerkereskedésében

Sátoraljaujhelyben.